

tage Grundloven tredie Gang, her maa falde bort. Naar den ærede Rigsdagsmand dernæst har gjort opmærksom paa, at det udtrykkelig er omtalt for Kongeriget, at Mandskabets Udskrivning ikke skal være et fælles men et særligt Anliggende, og han har bemærket, at det Modsatte var foreffrevet i tvende andre Landsdele, saa er det ganske vist, at der her er en Uoverensstemmelse, men det er en Uoverensstemmelse, som Regjeringen maa være ansvarlig for at have ophævet, hvis den ikke allerede ved selve Fællesforfatningens Udgivelse maa ansees for at være ophævet. Forøvrigt finder Regjeringen sig ikke foranlediget til yderligere at gaae ind herpaa, idet det specielt vedkommer Forholdene til de andre Landsdele. Naar Regjeringen i sit Program har tiltraadt en Grundlovsbestemmelse, hvori det, efter vidtløstige Forhandlinger og efterat dette Punkt nærmest havde ført til Ministerkiftet, for Kongerigets Vedkommende er fremhævet, at det skulde staae som et særligt Anliggende, saa er Ministeriet ansvarligt for, at det skeer. Hvad angaaer det 3die Punkt, da skønner jeg ikke rettere, end at det ligger ganske uden for denne Sag, det er ikke i det omtalte Udkast overdraget Rigsdagen som Rigsdag under dens tidligere Former at vælge. Der var tidligere efter Forordningen af 26de Juli f. A. en anden Bestemmelse, men Ministeriet er herom kommen til en afvigende Anskuelse, men dette hører det ikke til den foreliggende Sag at omhandle; naar den Tid kommer, at man har at meddele Oplysninger i Anledning af Fællesforfatningsudkastet, da skal Ministeriet, haaber jeg, meddele Oplysninger netop med Hensyn til dette Punkt, som idetmindste efter min Anskuelse maae være fyldestgjørende, men dette er der slet ikke Spørgsmaal om her; det er ganske vist, at Ministeriet aldrig har tænkt paa, at Kongerigets Rigsdag ikke skulde vælge sin Formand og ikke bestemme sin Forretningsorden. En ganske anden Sag er det, om den omtalte Bælger-Virksomhed skal høre under Rigsdagens almindelige Omraade, eller om man ved Fællesforfatningsloven vil gaae en anden Vej, og det foreligger ikke idag.

Grundtvig: Vi hørte nys den høitærede Premierminister paa den ene Side gjøre den

Paastand, at skjøndt den paatankte Fællesforfatning er kundgjort ved Trykken for det hele Folk, saa skulde dog det danske Folks Tillidsmand lufte Dinene dertil eller slet ikke bryde sig om, at det var skeet. Det var en Paastand, som jeg ikke engang kan troe, at den ærede Minister vil prøve paa at forsvare, end mindre at bevise. Den anden Paastand var, at det klart nok i det foreliggende Udkast til en Indskrænkning i Grundloven var erklæret ved Opregnelsen af de særlige Anliggender, hvad der var hjemlet os, og at baade Trykkesfriheden, Foreningsfriheden, Forsamlingsfriheden og enhver anden Frihed, som Grundloven hjemler, fremdeles skulde høre til de særlige Anliggender. Men hvad nytter det, hvad den høitærede Premierminister siger eller mener om denne Sag; thi naar en Fællesforfatning kommer til at træde i Kraft, saa staaer den fast, medens Ministerierne verle. Selv om jeg havde den allerhøieste Tillid til Ministeriet i denne Henseende — men jeg har slet ingen — saa vilde jeg dog netop sige det Samme; thi det kan slet ikke nytte, hvad et forhenværende Ministerium har bestemt om denne Sag, og naar nu ovenikjøbet Ministeriet har foreslaaet og faaet antaget et saadant Punkt i Fællesforfatningen som det, det ærede Medlem fra Langeland (S. A. Hansen) nylig berørte, nemlig: for det første, at for fælles Anliggender skulde alle de gjælde, som ikke udtrykkelig ere bestemte at være særlige, og dernæst, at, om der i saa Henseende skulde reise sig nogen Tvist, saa skal ingen Rettergang finde Sted, ingen Domstol falde sin Dom eller Kjendelse, men det skal beroe paa Geheimestatsraadets Afgjørelse, saa synes det mig, at det høitærede Ministerium saavel som den hele Rigsdag dog maa see, at her slet ingen Sikkerhed er. Naar man vil paastaae, at de Friheder, som Grundloven hjemler alle danske Borgere, paa nogen Maade skulde være sikrede under disse Omstændigheder, saa maa man kunne fremvise, hvor de udtrykkelig ere bestemte at skulle høre til de særlige Anliggender; thi ellers ville de enten være aldeles udelukkede, eller i det høieste ville de være et Tvivels Punkt mellem Rigsdagen og Rigsraadet, og som Geheimestatsraadet alene skal afgjøre. Her er altsaa Spørgsmaalet, og